VENDIM
Nr. 87, datë 30.1.2013

PËR PËRCAKTIMIN E KRITEREVE TË TREGTIMIT, CERTIFIKIMIT DHE TESTIMIT TË FARAVE FORAGJERE[3]

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të pikës 9 të nenit 4, të pikës 3 të nenit 14, të pikës 3 të nenit 15, të pikës 4 të nenit 16, të pikës 4 të nenit 17, të pikës 1 të nenit 18 dhe të nenit 33 të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor", me propozimin e Ministrit të Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. TË PËRGJITHSHME

1. Qëllimi i këtij vendimi është të përcaktojë kriteret për tregtimin e farave foragjere e të farave foragjere të përziera, kategoritë, identitetin dhe cilësinë e farave foragjere, rregullat e paketimit e të etiketimit, procedurën e certifikimit, kriteret e ruajtjes, marrjes së mostrave për analiza laboratorike për certifikim, si dhe procedurën e testimit e provat krahasuese për kontrollin e farave foragjere që vendosen në treg.

2. Të gjithë termat e përcaktuar në ligjin nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor", kanë të njëjtin kuptim edhe në këtë vendim.

II. KRITERET E TREGTIMIT TË FARAVE FORAGJERE

1. Kriteret për tregtimin e farave foragjere dhe farave foragjere të përziera

Kriteret që duhet të plotësojë fara foragjere dhe fara foragjere e përzier për tregtim janë:

a) Të kenë të përcaktuar kategorinë, identitetin dhe cilësinë sipas kërkesave të këtij vendimi;

b) Të jenë të pajisura me certifikatën zyrtare sipas modelit të përcaktuar në shtojcën V bashkëlidhur këtij vendimi;

c) Të jenë të paketuara dhe të etiketuara në përputhje me kriteret e pikës 3 të këtij kreu;

ç) Varieteti ose hibridi prej të cilit është prodhuar fara të jetë i regjistruar në Katalogun Kombëtar;

d) Farat foragjere të përziera të kenë në përbërje të tyre jo më pak se dy specie ose varietete të ndryshme, sipas kërkesës së furnizuesit dhe qëllimit të përdorimit;

dh) Farat foragjere të përziera të përmbajnë si përbërës të përzierjeve të tyre vetëm fara nga bimët foragjere të listuara në shtojcën VII të këtij vendimi;

e) Përzierjet mund të përmbajnë fara të bimëve foragjere dhe fara të bimëve që s'janë bimë foragjere në kuptimin e këtij vendimi, në rastet kur përdoren për ruajtjen e mjedisit natyror në funksion të mbrojtjes së burimeve gjenetike;

ë) Të plotësojnë kërkesat e legjislacionit për mbrojtjen e shëndetit të bimëve dhe mbrojtjen e biodiversitetit, lidhur me masat mbrojtëse kundër futjes apo përhapjes së organizmave të dëmshëm brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

2. Kategoritë, identiteti dhe cilësia e farave foragjere

2.1 Sipas prejardhjes, farat foragjere ndahen në kategoritë e mëposhtme:

a) Fara parabazë;

b) Fara bazë;

c) Riprodhimi i parë;

ç) Riprodhimi i dytë.

[3]Ky vendim është përafruar pjesërisht me direktivën 66/401/KEE të Këshillit, datë 14 qershor 1966 "Për tregtimin e farave foragjere"; numri CELEX 31966LO401, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, seria L, nr. 125, datë 11.7.1966, faqe 2309-2319.

2.2 Farat parabazë përfitohen nga shumëzimi i farave në farishten e shumëzimit të farave të zgjedhura nën përgjegjësinë e seleksionerit për mbrojtjen e varietetit.

2.3 Farat bazë përfitohen nga shumëzimi i farës parabazë, nën përgjegjësinë e seleksionerit, sipas metodave të seleksionimit për mbrojtjen e varietetit dhe plotëson kërkesat e përcaktuara në shtojcat I dhe II.

2.4 Fara të riprodhimit të parë janë farat foragjere që përfitohen nga shumëzimi i farave bazë ose, nëse e përcakton seleksioneri, nga fara e një riprodhimi më të hershëm se fara bazë dhe që përmbushin kërkesat e përcaktuara në shtojcat I dhe II.

2.5 Fara të riprodhimit të dytë përfitohen nga shumëzimi i farave të riprodhimit të parë ose, nëse e përcakton seleksioneri, nga fara të një riprodhimi më të hershëm dhe që përmbushin kërkesat e përcaktuara në shtojcat I dhe II.

2.6 Farat foragjere të riprodhimit të parë dhe riprodhimit të dytë futen në kategorinë fara të certifikuara.

2.7 Skemat e prodhimit të kategorive të farave foragjere, sipas grupimit të bimëve (bimë vetëpllenuese dhe të kryqëzuara), është detyrë e institucioneve shkencore dhe individëve të veçantë nën monitorimin dhe përgjegjësinë e ESHFF-së.

2.8 Identiteti i farave foragjere është tërësia e veçorive botanike, biologjike dhe morfologjike, si dhe qëllimi i përdorimit të një specie të caktuar për ta dalluar nga speciet e tjera. Bimët, nga të cilat prodhohen farat foragjere sipas kritereve të këtij vendimi, janë përcaktuar në shtojcën VII bashkëlidhur.

2.9 Cilësia e farave foragjere përcaktohet nga këta tregues:

a) Pastërtia e përgjithshme, e cila është pesha në përqindje e farave të pastra ndaj peshës së përgjithshme të farës;

b) Fuqia mbirëse, e cila është aftësia e farës për të mbirë në kushte të caktuara dhe përcaktohet nga numri i farave që mbijnë në raport me numrin e farave të vënë për mbirje;

c) Energjia mbirëse, e cila është aftësia që ka fara për të mbirë brenda një periudhe kohe të caktuar (sipas Shoqatës Ndërkombëtare të Testimit të Farërave, ISTA) dhe shprehet në përqindje;

ç) Lagështia e farave, e cila është përqindja e lejuar e lagështirës që mbart fara për t'u paketuar dhe për t'u tregtuar si material mbjellës.

2.10 Normat për treguesit cilësorë të farave foragjere janë të përcaktuara në tabelën A të shtojcës II.

3. Paketimi dhe etiketimi i farave foragjere

3.1 Paketimi i "farës bazë" dhe "farës së certifikuar" të çdo kulture dhe lloji shoqërohet me dy lloj etiketash, që janë etiketa e prodhuesit dhe etiketa zyrtare që përgatitet dhe lëshohet në treg nga ESHFF-ja. Etiketa zyrtare vërteton që fara foragjere është certifikuar dhe kontrolluar nga sektori i certifikimit në ESHFF.

3.2 Farat foragjere të kategorive "farat bazë" dhe "farat e certifikuara", të tregtohen vetëm në lote homogjene të mbyllura me paketim.

3.3 Paketimet e "farave bazë" dhe "farave të certifikuara" të çdo kulture dhe lloji duhet të kryhen në mënyrë të tillë që nëse hapen, mbyllja ose vetëpaketimi të lënë gjurmë dëmtimi mbi etiketën zyrtare ose mbi vetë paketimin.

3.4 Ripaketimi i farave foragjere bëhet në rastin e rikontrollit laboratorik për verifikimin e cilësisë së farës me kërkesë të furnizuesit. Nëse ripaketohet, ripaketimi dhe data e ripaketimit duhet të shënohet në etiketë nga ESHFF-ja.

3.5 Paketat e "farave parabazë", "farave bazë" dhe të "farave të certifikuara" të çdo lloji duhet:

a) të jenë të pajisura në pjesën e jashtme me një etiketë zyrtare, që plotëson kushtet e përcaktuara në shtojcën IV dhe në gjuhën shqipe;

b) të përmbajë një dokument zyrtar, në të njëjtën ngjyrë me etiketën, që të pasqyrojë të paktën informacionin e kërkuar në shtojcën IV, (I) (a) (3), (4) dhe (5). Ky dokument duhet të jetë i tillë që të mos zëvendësojë etiketën zyrtare të përmendur në shkronjën "a".

3.6 Gjatë certifikimit zyrtar, autoriteti certifikues verifikon që paketimi i "farës bazë" apo "farës së certifikuar" të çdo lloji përmban edhe etiketën e furnizuesit, e cila duhet të jetë me ngjyrë të ndryshme nga etiketa zyrtare.

3.7 Farat e shumëzuara nga riprodhimet e "farës parabazë" mund të tregtohen si "fara bazë", "fara të certifikuara", "fara të certifikuara të riprodhimit të parë" dhe "fara të certifikuara të riprodhimit të dytë" kur plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) Të jenë kontrolluar zyrtarisht nga autoriteti certifikues në përputhje me kërkesat që zbatohen për certifikimin e "farës bazë";

b) Të jenë të paketuara në përputhje me kërkesat e këtij vendimi;

c) Paketat duhet të kenë etiketën zyrtare, ku të shënohen të paktën të dhënat e mëposhtme:

i) autoriteti certifikues dhe shteti përkatës ose shkurtimet e tyre dalluese;

ii) numri i referencës së lotit;

iii) muaji dhe viti i vulosjes; ose

iv) muaji dhe viti i marrjes së mostrave zyrtare të fundit, për qëllime certifikimi;

v) speciet, duke shënuar të paktën emrin botanik të tyre, të cilët mund të jepen në formë të shkurtuar dhe pa emrin e autorit;

vi) varieteti të shënohet të paktën me karaktere latine;

vii) të dhënat për "farën parabazë";

viii) riprodhimi;

ix) të jetë e bardhë me një vijë diagonale vjollcë.

3.8 Paketat e vogla të farave foragjere duhet:

a) të mbajnë në pjesën e jashtme etiketën e furnizuesit, një përshkrim të shtypur në gjuhën shqipe, në përputhje me përcaktimet e shtojcës IV. Kur paketat janë transparente, kjo etiketë mund të vendoset brenda ambalazhit, me kusht që të jetë i mundur leximi. Ngjyra e etiketës do të jetë sipas përcaktimit të pikës 3.7 shkronja "c" nënndarja "ix" të këtij kapitulli;

b) të mbajnë në pjesën e jashtme ose në etiketën e furnizuesit një numër të caktuar serial zyrtar.

3.9 Çdo trajtim me plehrat e përdorimit për bimësinë ose produkte të mbrojtjes së bimëve, që i është bërë "farave bazë" dhe "farave të certifikuara", shënohet në etiketën zyrtare ose në etiketën e furnizuesit sipas modelit të përcaktuar në shtojcën V.

III. CERTIFIKIMI I FARAVE FORAGJERE

1. Dokumentacioni dhe procedura e certifikimit

1.1 Procedurat e certifikimit të farave foragjere realizohen nga autoriteti certifikues ose nga subjekte publike apo private sipas përcaktimit në kreun IX të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor".

1.2 Kërkesat që duhet të plotësohen për certifikimin e farave foragjere të prodhuara në vend dhe procedura e certifikimit të tyre janë, si më poshtë vijon:

a) Për certifikimin e farave foragjere pranë autoritetit certifikues duhet të paraqiten dokumentet e mëposhtme:

i) Kërkesa me shkrim për certifikimin e farës foragjere;

ii) Licenca përkatëse e lëshuar nga QKL-ja;

iii) Aktkontrolli për caktimin e ngastrës së farës, zbatimin e kërkesave agroteknike dhe teknologjisë së prodhimit të farave sipas metodikave të hartuara për farat foragjere dhe modelit të dhënë në shtojcën V;

iv) Certifikata e origjinës që vërteton pastërtinë gjenetike të varietetit;

v) Certifikata fitosanitare, lëshuar nga shërbimi fitosanitar;

vi) Aktaprobimi fushor;

vii) Fletanaliza laboratorike e treguesve cilësorë, për çdo varietet dhe lot që certifikohet, lëshuar nga laboratori i miratuar nga ministri;

viii) Etiketa e prodhuesit;

ix) Deklarata e konformitetit;

b) Autoriteti certifikues për procedurën e certifikimit ndjek hapat, si më poshtë vijon:

i) Bën verifikimin e dokumentacionit dhe të kontingjentit të farës foragjere, që do të certifikohet si dhe verifikon nëse varieteti është i regjistruar në Katalogun Kombëtar. Pasi konstaton plotësimin e kërkesave për dokumentacionin e sipërpërmendur, plotëson procesverbalin për "Verifikimin e specifikimeve teknike, dokumentacionin, si dhe kontrollin e cilësisë së farës foragjere";

ii) Përgatit dosjen e certifikimit për vlerësim në bazë të procesverbalit dhe dokumentacionit të sipërpërmendur;

iii) Gjatë vlerësimit të dosjes, duhet të mbahet parasysh që përmbajtja maksimale e lagështirës për "farat bazë" dhe "farat e certifikuara" të të gjitha llojeve të jetë jo më shumë se 14%;

iv) Në bazë të vlerësimit të dosjes, lëshon certifikatën zyrtare në të cilën shënohen sasia dhe numri i serisë së etiketave zyrtare që i jepen prodhuesit;

v) Etiketa zyrtare vendoset në çdo njësi paketimi sipas numrit të serisë, të përcaktuar në certifikatën zyrtare;

vi) Elementet dhe kriteret e etiketës duhet të jenë sipas ndarjes "A" të shtojcës IV të këtij vendimi;

vii) Certifikata zyrtare lëshohet pasi të jetë likuiduar tarifa e certifikimit dhe të jenë tërhequr e plotësuar nga prodhuesi sasitë e etiketave zyrtare.

1.3 Procedurat për certifikimin zyrtar të farave foragjere të përziera kryhet veçmas për çdo përbërës dhe bazohet në procedurën që aplikohet për certifikimin e farave sipas pikës 1.2 më sipër. Në të dhënat e etiketës zyrtare dhe të etiketës së prodhuesit krahas treguesve të tjerë shënohet "farë e përzier", si dhe raporti i përbërësve në përzierje. Certifikata zyrtare për farat foragjere të përziera plotësohet pas tërheqjes së etiketave zyrtare për këtë kategori farash. Etiketa e paketave të farave foragjere të përziera është me ngjyrë jeshile.

1.4 Procedura e vlerësimit të dosjes së certifikimit, si dhe lëshimi i certifikatës zyrtare të përfundojnë brenda 10 (dhjetë) ditëve nga data e dorëzimit të kërkesës për certifikim.

1.5 Për rastet kur ESHFF-ja autorizon kryerjen e procedurave të certifikimit dhe subjekti i autorizuar nuk e përfundon këtë procedurë brenda afatit të përcaktuar më lart, atëherë i interesuari dorëzon ankesë pranë ESHFF-së.

1.6 Nëse ESHFF-ja nuk e përfundon procedurën e certifikimit brenda afatit të përcaktuar më lart, atëherë i interesuari dorëzon ankesën pranë Ministrit të Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit.

1.7 Farat e bimëve foragjere të renditura më poshtë, nuk mund të hidhen në treg si fara foragjere të përziera, nëse nuk janë të certifikuara zyrtarisht si "farë bazë" ose "farë e certifikuar",

Brassica napus L. napobrassica	Sinapi;
Brassica oleracea L.	Lakra e zakonshme;
Dactylis glomerata L.	Telishi lëmshor;
Festuca arundinacea	Bishtpelëza si kallam;
Festuca pratensis	Bishtpelëza e livadhit;
Festuca rubra L. × Festulolium	Bishtpelëza e kuqe;
Galega orientalis Lam.fodder galega	Bar qerbashi;
Lolium multiflorum Lam.	Egjëra shumëlulëshe;
Lolium perenne L.	Egjëra shumëvjeçare;
Phleum pratense L.	Fleumi i livadhit;
Medicago sativa L.	Jonxha;
Medicago × varia T. Martyn	Jonxha hibride e ranishtave;
Pisum sativum L.	Bizelja e zakonshme;
Raphanus sativus L. var. oleiformis Pers.	rrepat ose rrënjoret tuberoze foragjere
Trifolium repens	Tërfili i bardhë rrëshqanor;
Trifolium pratense L.	Tërfili i kuq/ i livadheve;

1.8 Forma dhe përmbajtja e dokumentacionit që i bashkëlidhet kërkesës për certifikim të farave foragjere dhe farave foragjere të përziera është sipas shtojcës V të këtij vendimi.

2. Kriteret e ruajtjes, marrja e mostrave dhe analiza e farës për certifikim

2.1 Farat foragjere duhet të mbahen në mjedise të përshtatshme, në të cilat, gjatë përpunimit, paketimit, ruajtjes dhe tregtimit, sigurohen temperatura dhe lagështira optimale për ruajtjen e treguesve cilësorë, sipas parametrave teknikë për farat foragjere dhe farat foragjere të përziera. Mjediset e përpunimit duhet të jenë të pajisura me impiante e pajisje për pastrimin, homogjenizimin, kalibrimin, dezinfektimin, peletimin dhe paketimin e farave foragjere. Këto mjedise duhet të jenë të pajisura me aktmiratim higjieno-sanitar, të lëshuar nga strukturat vendore të shëndetit publik, si dhe me certifikatën DDD (dezinfektim, dezinsektim, deratizim), të lëshuar nga subjekte të licencuara sipas legjislacionit në fuqi. Farat foragjere nuk duhet të mbahen në ruajtje më shumë se 3 (tre) vjet.

2.2 Fara foragjere dhe farat foragjere të përziera tregtohen si të tilla vetëm pasi të jenë përpunuar, pastruar, homogjenizuar e kalibruar. Gjatë përpunimit, farat foragjere mund të dezinfektohen e të peletohen me pesticide e lëndë kimike, ushqyese, kjo e shoqëruar me shënimin në etiketën përkatëse.

2.3 Furnizuesve të farave foragjere u lejohet që në mjediset e tyre të përpunojnë, të paketojnë dhe të etiketojnë fara foragjere edhe për furnizues të tjerë, të licencuar për prodhimin, riprodhimin, shumëzimin e tregtimin e farave foragjere.

2.4 Procesi i analizës laboratorike të farave foragjere për certifikim ushtrohet mbi:

a) lotin e farës, si një sasi e dhënë fare foragjere, e një riprodhimi dhe e një kategorie që ka pastërti varietore të caktuar;

b) mostrën, si një sasi fare e marrë në një ose në disa pika të lotit të farës;

c) kampionin fillestar, si një sasi fare foragjere që del nga përzierja e mostrave;

ç) kampionin mesatar si një pjesë e kampionit fillestar;

d) provën si një pjesë e kampionit mesatar, sipas përcaktimeve të bëra në shtojcën III të këtij vendimi.

2.5 Mostrat e farave për analizën e farave foragjere, për qëllim certifikimi, duhet të merren zyrtarisht nga specialistët e autoritetit certifikues ose specialistë të tjerë të autorizuar nga ESHFF-ja, në përputhje me metodat teknike të përcaktuara me urdhër të ministrit.

2.6 Për ekzaminimin e farës foragjere për certifikim, mostrat duhet të nxirren nga lote homogjene. Pesha maksimale e një loti dhe pesha minimale e një mostre janë dhënë në shtojcën III të këtij vendimi.

IV. PROCEDURAT DHE METODAT E TESTIMIT TË VARIETETEVE QË REGJISTROHEN NË KATALOGUN KOMBËTAR

1. Procedurat dhe metodat e kryerjes së testimit

1.1 Testimi i një varieteti ka për qëllim kryerjen e provave zyrtare mbi farën për të verifikuar plotësimin e kërkesave për vlerat e kultivimit dhe përdorimit të tyre, për dallueshmëri, uniformitet dhe stabilitet, me qëllim regjistrimin në Katalogun Kombëtar (KK).

1.2 Testimi i varietetit bëhet në kuadër të kërkesës së të interesuarit për regjistrimin e këtij varieteti në KK dhe kryhet nga ESHFF-ja ose subjekte publike ose private të autorizuara që veprojnë në fushën e bujqësisë në përputhje me nenin 49 të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor" (në vijim "autoriteti testues").

1.3 Aplikanti për regjistrim në KK të varieteteve ose hibrideve të reja paraqet:

a) kërkesë me shkrim pranë ESHFF-së;

b) skedën e karakteristikave për kultivarin apo hibridin që do të testohet;

c) rezultatet e provave të seleksionerit;

ç) fotografi të bimës apo të frytit;

d) sasinë e farës për mbjellje sipas normativave të miratuara me udhëzim të ministrit.

1.4 Procedura e testimi të varietetit, e cila kryhet nga autoriteti testues, përfshin:

a) zbatimin nga ESHFF-ja të metodikave të hartuara nga UPOV-i;

b) kryerjen e provave sipas metodikave të sipërcituara dhe ndjekjen e fazave të zhvillimit të bimëve;

c) përpunimin e të dhënave dhe përgatitjen e raportit përfundimtar për ta paraqitur në Komisionin e Vlerësimit të Varieteteve për Regjistrim në Katalogun Kombëtar.

1.5 Provat për testimin e varieteteve apo hibrideve për vlerën e kultivimit dhe përdorimit kryhen sipas këtyre afateve:

a) Për varietetet e krijuara në vend, për jo më pak se 2 (dy) vjet;

b) Për varietetet ose hibridet e prodhuara në shtetet anëtare të Bashkimit Europian ose në shtetet që kanë nënshkruar Konventën e UPOV-it, në rastet kur bëhet testimi, kryhet për 1 (një) deri 2 (dy) vjet;

c) Për varietetet ose hibridet që janë prodhuar në vendet që nuk janë anëtare të Bashkimit Europian ose të Konventës së UPOV-it testimi kryhet në jo më pak se 2 (dy) vjet;

ç) Për varietetet e farave foragjere shumëvjeçare, sipas kërkesave të shkronjave "a", "b" dhe "c", testimi kryhet për 3 (tre) deri 4 (katër) vjet.

1.6 Provat e mostrave të farave foragjere, që hidhen në treg në bazë të kërkesave të këtij vendimi, duhet të kryhen brenda territorit të Republikës së Shqipërisë në pikat zonale të miratuara nga ministri.

1.7 Forma dhe përmbajtja e dokumentacionit, që i bashkëlidhet kërkesës për testim, janë sipas shtojcës VI, bashkëlidhur këtij vendimi.

V. DISPOZITË E FUNDIT

Ngarkohet Enti Shtetëror i Farave dhe Fidanëve (ESHFF) dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit (AKU) për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

SHTOJCA I

KUSHTET QË DUHET TË PËRMBUSHIN PARCELAT E FARAVE FORAGJERE

1. Parabima e parcelave të farës, nuk duhet të ketë qenë e papajtueshme me prodhimin e farave të specieve dhe varieteteve të bimëve foragjere. Fusha nuk duhet të ketë bimë që kanë mbirë nga farat e parabimës.

2. Kulturat foragjere duhet të jenë në përputhje me standardet e mëposhtme, në lidhje me distancat nga burimet fqinje të polenit, të cilat mund të shkaktojnë pllenim të huaj dhe të padëshirueshëm:

Bima	**Distanca minimale në (ml)**
1	2
Spp. Brassica, Phacelia tanacetifolia:	
- për prodhimin e farës bazë	400 m
- për prodhim fare të certifikuar	200 m
Specie të varieteteve të tjera veç *Spp. Brassica, Phacelia tanacetifolia si Pisum sativum,* Varietetet e *Poa pratensis*/flokësi i livadheve të përmendura në pjesën e dytë të fjalisë së tretë të paragrafit 4:	
- për prodhimin e farës të destinuar për shumëzim, fushat deri në dy hektarë;	200 m
- për prodhimin e farës të destinuar për shumëzim, fushat mbi dy hektarë;	100 m
- për prodhimin e farës të destinuar për prodhimin e bimëve foragjere, fushat deri në dy hektarë;	100 m
- për prodhimin e farës të destinuar për prodhimin e bimëve foragjere, fushat mbi dy hektarë	50 m

Këto distanca mund të mos merren parasysh, në qoftë se ka mbrojtje të mjaftueshme nga çdo lloj pllenimi i huaj dhe i padëshirueshëm.

3. Bimët të llojeve të tjera, farat e të cilave dallohen me vështirësi nga farat e kulturave në një testim laboratorik, duhet të jenë në nivel sa më të ulët.

Në veçanti, të lashtat e llojeve lolium ose x festulolium, duhet të përputhet me kushtet e mëposhtme:

Numri i bimëve të një specie loliumi ose x festulolium, përveç bimëve të specieve që kultivohen, nuk duhet të kalojë:

- 1 (një) për 50 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës bazë";
- 1 (një) për 10 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës së certifikuar".

4. Kulturat foragjere duhet të kenë identitet dhe pastërti varietore të mjaftueshme. Në veçanti, kultura të tjera nga ato të specieve *Pisum sativum, Vicia faba*, var. *Brassica napus napobrassica*, *Brassica oleracea convar. acephala* ose të *Poa pratensis* duhet të jenë konform me standardet e mëposhtme:

Numri i bimëve të specieve, të cilat janë dukshëm të dallueshme dhe nuk bëjnë pjesë në këtë varietet nuk duhet të kalojë:

- 1(një) për 30 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës bazë"; dhe
- 1(një) për 10 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës së certifikuar".

Në rastin e flokësit të livadheve (Poa pratensis), numri i bimëve të specieve, të cilat janë dukshëm të dallueshme dhe nuk bëjnë pjesë në këtë varietet nuk duhet të kalojë:

- 1 (një) për 20 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës bazë"; dhe
- 1 (një) për 10 m^2 në sipërfaqet për prodhimin e "farës së certifikuar".

Në rastin e varieteteve, të cilat janë klasifikuar zyrtarisht si varietete të riprodhimit joseksual" (varietete apomictice uni-clonale), një numër i bimëve të njohura si jo të njëjta me varietetin, të cilat nuk i kalojnë 6 (gjashtë) për 10 m^2, mund të konsiderohen se i plotësojnë standardet për prodhimin e "farës së certifikuar".

5. Organizmat e dëmshëm, të cilët ulin cilësinë e farës duhet të jenë në nivelin më të ulët të mundshëm.

6. Për plotësimin e standardeve të mësipërme ose kushteve të tjera, në rastin e "farës bazë", duhet të bëhet ekzaminimi dhe inspektimi apo kontrolli zyrtar në fushë. Për "farën e certifikuar", të kryhen inspektime apo kontrolle zyrtare fushore.

Inspektimet apo kontrollet në fushë do të kryhen në përputhje me kushtet e mëposhtme:

a) Kushtet dhe faza e zhvillimit të bimëve duhet të lejojnë një ekzaminim të përshtatshëm;

b) Duhet të kryhet të paktën një inspektim apo kontroll fushor;

c) Madhësia, numri dhe shpërndarja e pjesëve të parcelës, që do të inspektohet apo kontrollohet, me qëllim që të verifikohet respektimi i dispozitave të kësaj shtojce, duhet të përcaktohen në përputhje me metoda të përshtatshme.

SHTOJCA II
KUSHTET QË DUHET TË PLOTËSOJË FARA

SEKSIONI I
FARA E CERTIFIKUAR

1. Fara foragjere duhet të ketë identitet dhe pastërti të mjaftueshme varietore. Në veçanti, farat e specieve të renditura më poshtë duhet të plotësojnë edhe kërkesat në vijim:

a) Pastërtia varietore minimale duhet të jetë:

- *Poa pratensis*, varietetet e përmendura në pikën 4 të shtojcës I, *Brassica napus var. napobrassica* dhe *Brassica oleracea convar. Acephala* 98%;

- *Pisum sativu dhe, Vicia faba*: "fara e certifikuar" e riprodhimit të parë - 99%, "fara e certifikuar" e riprodhimit të dytë 98%.

2. Pastërtia varietore minimale duhet të kontrollohet nëpërmjet kontrolleve nga autoriteti certifikues, të kryera në fushë në përputhje me kushtet e përcaktuara në shtojcën I.

3. Fara duhet jetë në përputhje me standardet dhe kushtet e tjera të përcaktuara në germat A dhe B në vijim për sa i përket fuqisë mbirëse, pastërtisë analitike dhe përmbajtjes së farërave të llojeve bimore të tjera, duke përfshirë praninë e farave të hidhura në varietetet e ëmbla të *spp. Lupinus.*

A. Tabela

Speciet	Fuqia mbirëse		Pastërtia varjetore e analizuar								Përmbajtja maksimum e farave të bimëve të specieve të tjera në një mostër me peshë të përcaktuar në kolonën 4 të shtojcës III (totali për kolon)			Kushtet për sa i takon përmbajtjes së farave të
	Fuqia mbirëse minimale (% e farës së pastër)	Përmbajtja maksimum e farave të forta (% e farave të pastra)	Pastërtia minimale e analizuar (% sipas peshës)	Përmbajtja maksimale e farave të bimëve të specieve të tjera (në % sipas peshës)							Avena fatua, Avena Sterilis	Spp. Kuskutës	Spp. Rumex veç Rumex acetosella dhe Rumex maritimus	Spp. Lupinus me ngjyrë tjetër dhe të farave të hidhura të lupinit
				Totali	Një specie e vetme	Elytrigia repens	Alopecurus myosuroides	Spp. Melilotus	Raphanus raphanistrum	Sinapis arvensis				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Graminoret														
Barimëza bisht qeni	75 (a)		90	2	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Barimëza Bisht qeni kokë kafenjta	75 (a)		90	2	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Barimëza helika kokëkuqe	80 (a)		90	2	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Barimëza bisht qeni zvarritës	75 (a)		90	2	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Bisht dhelpra e livadhit/ Pungaca e livadhit	70 (a)		75	2.5	1 (f)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Arrenatera e lartë (tip tërshëre)	75 (a)		90	3	1 (f)	0.5	0.3				0 (g)	0 (j) (k)	5 (n)	
Bromusi	75 (a)		97	1.5	1	0.5	0.3				0 (g)	0 (j) (k)	10 (n)	
Bromusi i Alaskës	75 (a)		97	1.5	1	0.5	0.3				0 (g)	0 (j) (k)	10 (n)	
Krisja ose grami	70 (a)		90	2	1	0.3	0.3				0 (g)	0 (j) (k)	2	
Telishi lëmshor	80 (a)		90	1.5	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza si kallam	80 (a)		95	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza e dhënëve me gjethe të lëmuara	75 (a)		85	2	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza e deleve	75 (a)		85	2	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza e livadhit	80 (a)		95	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza e kuqe	75 (a)		90	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Bishtpelëza e drunjtë	75 (a)		85	2	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	

Festukë x Lolium	75 (a)		96	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Egjra shumëlulëshe	75 (a)		96	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Egjra shumë vjeçare	80 (a)		96	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Lolium x boucheanum	75 (a)		96	1.5	1	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Kokëmadhja Falari ujor	75 (a)		96	1.5	1	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5	
Fleumi me nyje ose nyjor	80 (a)		96	1.5	1	0.3	0.3				0	0 (k)	5	
Fleumi i livadhit	80 (a)		96	1.5	1	0.3	0.3				0	0 (k)	5	
Flokësi njëvjeçar	75 (a)		85	2 (c)	1 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)	
Flokësi i pyjeve	75 (a)		85	2 (c)	1 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Flokësi i	75 (a)		85	2 (c)	1 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	

ligatinave moçalore														
Flokësi i livadheve	75 (a)		85	2 (c)	1 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Flokësi i zakonshëm	75 (a)		85	2 (c)	1 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)	
Triseta e zbetë	70 (a)		75	3	1 (f)	0.3	0.3				0 (h)	0 (j) (k)	2 (n)	
Bishtajoret											**0**	**0 (j) (k)**		
Bar qerbash	60	40	97	2	1.5			0.3			0	0 (l) (m)	10 (n)	
Sulla	75 (a) (b)	30	95	2.5	1			0.3			0	0 (k)	5	
Tërfili me brirë ose këmbë pule	75 (a) (b)	40	95	1.8 (d)	1 (d)			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Lupini i bardhë	80 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (p)
Lupini gjethengushtë	75 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (p)
Lupini i verdhë	80 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (p)
Jonxha lupulinë	80 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Jonxha	80 (a) (b)	40	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Jonxha hibride e ranishteve	80 (a) (b)	40	97	2.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Sainfoin	75 (a) (b)	20	95	2.5	1			0.3			0	0 (j)	5	
Bizelja	80 (a)		98	0.5	0.3			0.3			0	0 (j)	5(n)	
Tërfili Aleksandrin	80 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Tërfili hibrid	80 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Tërfili i kuqërremtë ose i purpurt	75 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Tërfili i kuq/ i livadheve	80 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Tërfili i bardhë rrëshqanor	80 (a) (b)	40	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	

Tërfili persian, i përmbystë	80 (a) (b)	20	97	1.5	1			0.3			0	0 (l) (m)	10	
Trëndelina	80 (a)		95	1	0.5			0.3			0	0 (j)	5	
Batha	80 (a) (b)	5	98	0.5	0.3			0.3			0	0 (j)	5 (n)	
Grashina e Panonisë	85 (a) (b)	20	98	1 (e)	0.5 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	
Koçkulla	85 (a) (b)	20	98	1 (e)	0.5 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	
Grashina me qime	85 (a) (b)	20	98	1 (e)	0.5 (e)			0.3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	
Specie të tjera														
Sinapi	80 (a)		98	1	0.5				0.3	0.3	0	0 (j) (k)	5	
Lakra e zakonshme	75 (a)		98	1	0.5				0.3	0.3	0	0 (j) (k)	10	
Kambanorja blu	80 (a)		96	1	0.5						0	0 (j) (k)		
Rrepat ose rrënjoret tuberoze foragjere	80 (a)		97	1	0.5				0.3	0.3	0	0 (j)	5	

B. Standarde ose kushte të tjera të zbatueshme, kur referimi është bërë për farat në tabelën sipas pikës I (2) (A) të kësaj shtojce

a) Të gjitha farat e reja dhe të shëndetshme, të cilat nuk mbijnë pasi është bërë një paratrajtim, do të konsiderohen si fara që kanë mbirë.

b) Deri në sasinë maksimale, farat e forta të pranishme duhet të konsiderohen si fara të afta për të mbirë.

c) Një maksimum prej 0,8% ndaj peshës së farave të specieve të tjera Poa, nuk duhet të konsiderohet si një papastërti.

d) Një maksimum prej 1% ndaj peshës së farave të trifolium pratense, nuk do të konsiderohet si një papastërti.

e) Maksimumi prej 0,5% ndaj peshës së farave *të lupinus albus, lupinus angustifolius, lupinus luteus, pisum sativum, vicia faba, vicia pannonica, vicia sativa, vicia villosa* në një specie tjetër, përkatëse nuk do të konsiderohet si një papastërti.

f) Përqindja maksimale e përcaktuar ndaj peshës së farave të një specie të vetme, nuk do të zbatohet për farërat e spp. Poa.

g) Një maksimum prej dy fara *Avena fatua* dhe *Avena sterilis*, në një mostër të një peshe të caktuar, nuk do të konsiderohet si një papastërti, kur një mostër e dytë të së njëjtës peshë është e pastër nga çdo farë e këtyre specieve.

h) Prania e një fare *Avena fatua* dhe *Avena sterilis* në një mostër të peshës së caktuar, nuk do të konsiderohet si një papastërti, ku një mostër e dytë sa dy herë pesha e caktuar është e pastër nga çdo farë e këtyre specieve.

i) Përcaktimi i numrit të farave *avena fatua* dhe *avena sterilis* nuk duhet të kryhet nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara në kolonën 12.

j) Përcaktimi i farave të spp. Kuskutës, duke i numëruar, nuk mund të kryhet nëse nuk ka dyshime për plotësimin e kushteve të vendosura në kolonën 13.

k) Prania e një fare të spp. kuskutës në një mostër me një peshë të përcaktuar, nuk duhet të konsiderohet si një papastërti kur një mostër e dytë me peshë të njëjtë është pa asnjë farë të spp. Kuskutës.

l) Pesha e mostrës për përcaktimin e numrit të farave të spp. kuskutës, duhet sa dyfishi i peshës së specifikuar në kolonën 4 të shtojcës III për speciet përkatëse;

m) Prania e një fare të spp. kuskutës në një mostër me peshë të caktuar, nuk mund të konsiderohet si papastërti, kur një mostër e dytë me peshë dyfishin e peshës së përcaktuar është pa asnjë farë të spp. Kuskutës.

n) Përcaktimi i farave të spp. rumex, ndryshe *Rumex acetosella* dhe *Rumex maritimus*, duke i numëruar nuk mund të kryhet përveç kur ka dyshime mbi plotësimin e kushteve të përcaktuara në kolonën 14.

o) Përqindja sipas numrit të farave të sp. lupinuss me ngjyrë tjetër, nuk duhet të kalojë:

- në lupinin e hidhur, 2%;
- në spp. e tjera përveç lupinit të hidhur, 1%.

p) Përqindja e numrit të farave të hidhura në varietetet e sp. Lupinit, nuk duhet të kalojë 2.5%.

SEKSIONI II
FARAT BAZË

Në bazë të dispozitave të mëposhtme, për "farat bazë" duhen zbatuar kërkesat e parashikuara në seksionin I të kësaj shtojce:

1. Farat e varieteteve *Pisum sativum, Brassica napus var. napobrassica, Brassica oleracea convar. acephala, Vicia faba* dhe varietete të *Poa pratensis*, duhet të përputhen me standardet e mëposhtme ose kushte të tjera:

- pastërtia minimale varietore duhet të jetë 99.7%. Pastërtia minimale varietore duhet të shqyrtohet nga kontrollet fushore të kryera në përputhje me kushtet e përcaktuara në shtojcën I.

2. Fara duhet të plotësojë standardet që vijojnë:

A. Tabela

Speciet	Totali (% sipas peshës)	Një specie e vetme	Spp. Rumex veç Rumex acetosella dhe Rumex maritimus	Elytrigia repens	Alopecurus myosuroides	Spp. Melilotus	Kushte ose standarde të tjera
1	2	3	4	5	6	7	8
Graminore							
Barimëza bisht qeni	0.3	20	1	1	1		(j)
Barimëza bisht qeni kokëkafenjta	0.3	20	1	1	1		(j)
Barimëza helika kokëkuqe	0.3	20	1	1	1		(j)
Barimëza bisht qeni zvarritës	0.3	20	1	1	1		(j)
Bisht dhelpra e livadhit/ pungaca e livadhit	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Arrenatera e lartë (tip tërshëre)	0.3	20 (a)	2	5	5		(i) (j)
Bromusi	0.4	20	5	5	5		(j)
Bromusi i Alaskës	0.4	20	5	5	5		(j)
Krisja ose grëmi	0.3	20 (a)	1	1	1		(j)
Telishi lëmshor	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza si kallam	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza e dhënëve me gjethe të lëmuara	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza e deleve	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza e livadhit	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza e kuqe	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Bishtpelëza e drunjtë	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Festukë x Lolium	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Egjëra shumëlulëshe	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Egjëra shumëvjeçare	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Lolium x boucheanum	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Kokëmadhja Falari ujor	0.3	20	2	5	5		(j)
Fleumi me nyje ose nyjor	0.3	20	2	1	1		(j)
Fleumi i livadhit	0.3	20	2	1	1		(j)
Flokëzi njëvjeçar	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Flokëzi i pyjeve	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Flokëzi i ligatinave	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
moçalore							
Flokëzi i livadheve	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Flokëzi i zakonshëm	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Triseta e zbetë	0.3	20 (c)	1	1	1		(i) (j)
Bishtajoret							
Bar qerbash	0.3	20	2			0 (e)	(j)
Sulla	0.3	20	2			0 (e)	(j)
Tërfili me brirë ose këmbëpule	0.3	20	3			0 (e)	(g) (j)
Lupini i bardhë	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)
Lupini gjethengushtë	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)
Lupini i verdhë	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)
Jonxha lupulinë	0.3	20	5			0 (e)	(j)
Jonxha	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Jonxha hibride e ranishtave	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Sainfoin	0.3	20	2			0 (d)	
Bizelja	0.3	20	2			0 (d)	
Tërfili Aleksandërin	0.3	20	3			0 (e)	(j)

Tërfili hibrid	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Tërfili i kuqërremtë ose i purpurt	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Tërfili i kuq/ i livadheve	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Tërfili i bardhë rrëshqanor	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Tërfili Persian, i përmbystë	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Trëndelina	0.3	20	2			0 (d)	
Batha	0.3	20	2			0 (d)	
Grashina e Panonisë	0.3	20	2			0 (d)	(h)
Koçkulla	0.3	20	2			0 (d)	(h)
Grashina me qime	0.3	20	2			0 (d)	(h)
Specie të tjera							
Sinapi	0.3	20	2				(j)
Lakra e zakonshme	0.3	20	3				(j)
Kambanorja blu	0.3	20					
Rrepat ose rrënjoret tuberoze foragjere	0.3	20	2				

B. Standardet ose kushtet e tjera të aplikueshme kur referimi për farat është bërë në tabelën sipas seksionit II (2) (A) të kësaj shtojce:

a) Totali prej maksimumi 80 fara të *spp. Poa,* nuk do të konsiderohet si papastërti.

b) Kushti i përcaktuar në kolonën 3, nuk është i aplikueshëm për fara të *spp. Poa*. Përmbajtja maksimale e farave të spp. të tjera Poa, përveç specieve që kontrollohen, nuk duhet të kalojë një farë në një mostër prej 500 farash.

c) Totali prej 20 fara e *spp. Poa,* nuk do të konsiderohet si një papastërti.

d) Përcaktimi i numrit të farave të *spp. Melilotus,* nuk duhet të kryhet përveç se kur ka dyshime mbi plotësimin e kushteve të përcaktuara në kolonën 7.

e) Prania e një fare të *spp. Melilotus* në një mostër me peshë të caktuar, nuk mund të konsiderohet si papastërti kur një mostër e dytë me peshë dyfishin e peshës së përcaktuar është pa asnjë farë të *spp. Melilotus*.

f) Kushti (c) përcaktuar në seksionin I (2) të kësaj shtojce nuk është i aplikueshëm.

g) Kushti (d) përcaktuar në seksionin I (2) të kësaj shtojce nuk është i aplikueshëm.

h) Kushti (e) përcaktuar në seksionin I (2) të kësaj shtojce nuk është i aplikueshëm.

i) Kushti (f) përcaktuar në seksionin I (2) të kësaj shtojce nuk është i aplikueshëm;

j) Kushtet (k) dhe (m) të parashikuar në seksionin I (2) të kësaj shtojce nuk janë të zbatueshme.

k) Numri i farave të hidhura në varietetet e spp. Lupinus nuk duhet të kalojë 1%.

SHTOJCA III
PESHA E LOTIT DHE E MOSTRËS

Speciet	**Pesha maksimale e një loti në (ton)**	**Pesha minimale e një mostre që merret nga një lot (gram)**	**Pesha e mostrës për përcaktimet në numër, parashikuar në kolona 12 deri 14 të Shtojcës II (I) (2) (A) dhe kolonat 3 deri 7 të Shtojcës II (II) (2) (A) (gram)**
1	2	3	4
Graminoret			
Barimëza bisht qeni	10	50	5
Barimëza bisht qeni kokëkafenjta	10	50	5
Barimëza helika kokëkuqe	10	50	5
Barimëza bisht qeni zvarritës	10	50	5
Bisht dhelpra e livadhit/ Pungaca e livadhit	10	100	30

Arrenatera e lartë (tip tërshëre)	10	200	80
Bromusi	10	200	200
Bromusi i Alaskës	10	200	200
Krisja ose grëmi	10	50	5
Telishi lëmshor	10	100	30
Bishtpelëza si kallam	10	100	50
Bishtpelëza e dhenve me gjethe të lëmuara	10	100	30
Bishtpelëza e deleve	10	100	30
Bishtpelëza e livadhit	10	100	50
Bishtpelëza e kuqe	10	100	30
Bishtpelëza e drunjtë	10	100	30
Festukë x Lolium	10	200	60
Egjëra shumëlulëshe	10	200	60
Egjëra shumëvjeçare	10	200	60
Lolium x boucheanum	10	200	60
Kokëmadhja falari ujor	10	100	50
Fleumi me nyje ose nyjor	10	50	10
Fleumi i livadhit	10	50	10
Flokësi njëvjeçar	10	50	10
Flokësi i pyjeve	10	50	5

Flokësi i ligatinave moçalore	10	50	5
Flokësi i livadheve	10	50	5
Flokësi i zakonshëm	10	50	5
Triseta e zbetë	10	50	5
Bishtajoret			
Bar qerbashi	10	250	200
Sulla			
Frut	10	1000	300
Farë	10	400	120
Tërfili me brirë ose këmbë pule	10	200	30
Lupini i bardhë	30	1000	1000
Lupini gjethengushtë	30	1000	1000
Lupini i verdhë	30	1000	1000
Jonxha lupulinë	10	300	50
Jonxha	10	300	50
Jonxha hibride e ranishtave	10	300	50
Sainfoin			
Frut	10	600	600
Farë	10	400	400
Bizelja	30	1000	1000
Tërfili aleksandrin	10	400	60
Tërfili hibrid	10	200	20
Tërfili i kuqërremtë ose i purpurt	10	500	80
Tërfili i kuq/ i livadheve	10	300	50
Tërfili i bardhë rrëshqanor	10	200	20
Tërfili persian, i përmbystë	10	200	20
Trëndelina	10	500	450
Batha	30	1000	1000
Grashina e Panonisë	30	1000	1000
Koçkulla	30	1000	1000
Grashina me qime	30	1000	1000
Specie të tjera			
Sinapi	10	200	100
Lakra e zakonshme	10	200	100
Kambanorja blu	10	300	40
Rrepat ose rrënjoret tuberoze foragjere	10	300	300

SHTOJCA IV
ETIKETIMI

A. ETIKETA
ZYRTARE I.
Informacioni i kërkuar
a) Për "farën bazë" dhe "farën e certifikuar":
1. Autoriteti certifikues ose inicialet e tij;
2. Numri i serisë së etiketës;
3. Numrin e referencës për lotin, si dhe datën e lëshimit të etiketës;
4. Specia, treguar të paktën nën emrin e saj botanik, i cili mund të jepet në formë të shkurtuar dhe pa emra të autorëve, me germa latine. Në rastin e kryqëzimit me X festulolium duhet të tregohen emrat e specieve brenda gjinive *festuca* dhe *lolium*;
5. Varieteti të tregohet në germa latine;
6. Kategoria;
7. Vendi i prodhimit;
8. Deklarimi i peshës;
9. Kur janë përdorur pesticide të granuluar ose substanca të tjera të peletuara, duhet të deklarohet edhe natyra e pesticideve;
10. Kur fuqia mbirëse është rianalizuar, jepen fjalët "rianalizuar ... (muaji dhe viti)" dhe shërbimi përgjegjës për rianalizimin të tilla.
11. Përmasat minimale të etiketës 110 × 67 mm.
b) Për farat e përziera:
Përveç sa më sipër në germën (a) kërkohet edhe:
1. Etiketa duhet të përmbajë shënimin: "Përzierje farash për …(qëllimi i përdorimit)";
2. Përqindja sipas peshës e komponentëve të ndryshëm sipas specieve dhe, kur është e përshtatshme me variete, duhen treguar të paktën me germa latine, por është e mjaftueshme edhe dhënia e emrit të përzierjeve në qoftë se përqindja sipas peshës është treguar me shkrim për blerësin dhe është e regjistruar zyrtarisht. Në rastin e kryqëzimit me X festulolium duhet të tregohen emrat e specieve Brenda gjinive festuca dhe lolium.
c) Ngjyra e etiketës dhe dokumenti brenda paketës
Etiketa duhet të jetë në ngjyrë të bardhë me një vijë ngjyrë vjollcë diagonale për "farat para bazë", me ngjyrë të bardhë për "farat bazë", me ngjyrë blu për "farat e certifikuara" dhe farat e certifikuara të riprodhimit të parë, me ngjyrë të kuqe për farat e certifikuara të riprodhimit të dytë dhe me ngjyrë jeshile për farat e përziera. Dokumenti duhet të jetë i tillë që të mos zëvendësojë etiketën. Dokumenti nuk është i domosdoshëm nëse kërkesat janë të printuara me bojë të pashlyeshme mbi paketim, ose në qoftë se përdoret një etiketë ngjitëse ose një etiketë e përbërë nga një material rezistent.

SHTOJCA V
FORMA DHE PËRMBAJTJA E DOKUMENTACIONIT QË I BASHKËNGJITET KËRKESËS PËR CERTIFIKIM

Kërkesë për aplikim

Drejtuar: Entit Shtetëror të Farave dhe Fidanëve (ESHFF)

Tiranë

Për prodhimin e materialit mbjellës dhe shumëzues bimor, parashikuar në neni 12 të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor".

Të dhëna për furnizuesin:

1. Emri e mbiemri: …….....

2. Adresa: ……

3. Emërtimi i subjektit dhe adresa: ……

4. Nr. NUIS: (nga QKR) ……

Të dhëna për përfaqësuesin e autorizuar:

1. Emri e mbiemri: .....
2. Adresa: .....
3. Nr. i personal i identifikimit: ……..

Të dhëna mbi materialin mbjellës dhe shumëzues bimor që kërkohet të prodhohet

Nr.	**Specia**	**Varieteti**	**Kategoria**	**Sasia**	**Vendi i prodhimit***	*
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Afati kohor i tregtimit: ……

Furnizuesi: Emri, mbiemri, firma dhe vula enti dhe data

ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE
FIDANËVE SEKTORI I CERTIFIKIMIT
ZYRTAR

PROCESVERBAL MBI CAKTIMIN E NGASTRËS SË FARËS

Mbahet sot, më datë ……., në fermën/ekonominë ……, fshati ……, komuna……, qarku……..., për caktimin e ngastrës së farës të kulturës ……., kultivari……..., (hibridi)……, që do të mbillet me farë të riprodhimit ……, gjatë vitit……. ..

Kjo ngastër fare caktohet në ekonominë e ……., me sip. …….ha, në kushte (mbi ose nën ujë) …… dhe me distancë izolimi në hapësirë nga kultivarët e tjerë prej …….. ml.

Për realizimin e prodhimit të farës prej ……. kv, furnizuesi merr përsipër të zbatojë këto hallka të teknologjisë:

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....

Procesverbali mbahet në 3 (tri) kopje, njëra prej të cilave i lihet furnizuesit, një kopje mbahet nga specialisti i farave të DRB-së dhe një kopje dorëzohet në sektorin e certifikimit pranë Entit Shtetëror të Farave dhe Fidanëve.

FURNIZUESI SPEC. FAR. DRB SPEC. I CERTIFIKIMIT ZYRTAR ESHFF

ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE FIDANËVE
SEKTORI I CERTIFIKIMIT ZYRTAR

CERTIFIKATË E ORIGJINËS

PËR MATERIALIN MBJELLËS DHE SHUMËZUES BIMOR TË PRODHUAR NË VEND
(Bazuar në ligjin nr. 10 416, datë 7.4.2011, neni 16/c)

Në mbështetje të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor" neni 16/c", nën përgjegjësinë time personale dhe ligjore lëshoj këtë certifikatë – origjine, për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor, me të dhënat e mëposhtme:

Specia	……
Varieteti	……
Riprodhimi	……
Numri referencës	……
Numri i serisë etiketës zyrtare	…….....
Viti i prodhimit	……
Vend origjina	……

FURNIZUESI

……
…(firma, vula)

Tiranë, më……..

ENTI SHTETËROR I FARËRAVE DHE
FIDANËVE SEKTORI CERTIFIKIMIT ZYRTAR

AKTKONTROLLI

PËR PARCELËN E FARËS

(Bazuar në ligjin nr. 10 416, datë 7.4.2011, neni 16/a "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor").

I mbajtur sot, më datë ……., në parcelat e prodhimit të materialit mbjellës dhe shumëzues bimor të furnizuesit z.…… rrethi , komuna ……., parcela (vendndodhja)…….. mbi zbatimin e teknologjisë për prodhimin e farës specia ……. kultivari……., riprodhimi , të mbjella në një sipërfaqe prej ……ha.

Nga kontrolli zyrtar rezultoi se janë zbatuar këto kërkesa teknike të përcaktuara;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ky aktkontroll mbahet në 3 (tri) kopje, njëra prej të cilave i lihet furnizuesit, një kopje mbahet nga specialisti farërave të DRB-së, dhe një kopje dorëzohet në sektorin e certifikimit zyrtar pranë ESHFF-së.

FURNIZUESI SPEC. FAR. DRB-së SPEC. I CERTIFIKIMIT ZYRTAR (ESHFF)

AKTAPROBIMI

PËR NGASTRËN E PRODHIMIT TË FARËS (Bazuar
në ligjin nr. 10 416, datë 7.4.2011, neni 16, pika 1/a)

Sot, më datë ……. prej specialistëve të sektorit të certifikimit zyrtar të E.SH.F.F .z…….., u bë aprobimi fushor i ngastrës së farës (nr. ose emri……) në fermën/ekonominë e furnizuesit z.……., fshati ……., komuna .....

1. Nga të dhënat cilësore të farës, rezulton:
Ngastra është mbjellë me farë specia, …… ..... …, kultivari ..... …..…., Riprodhimi ……; sipërfaqja …….ha, dokumenti i origjinës .....

.....
.....

2. Mbas verifikimit del se:
- Është siguruar izolimi …….m.
- Është zbatuar teknologjia …… ..... , sipërfaqja e vlefshme për farë ……ha, Kultivari (hibridi) …….., riprodhimi ……., sasia e farës që parashikohet të merret ……kv, kategoria …….

3. Gjendja e zhvillimit të bimëve në çastin e aprobimit paraqitet:
….……
….……
….……

4. Treguesit e aprobimit fushor:
Pastërtia varietore ……%(……..)
Pastërtia nga barërat e këqija …… %(……...)

Prekjet nga sëmundjet virusale …….... % (……..)
Prekjet nga sëmundjet kërpudhore …… ..... %(……....)
a) ……(……)
b) …… (……..)
c) Dëmtime nga dëmtuesit …… (……....)

5. Detyrimet e furnizuesit për trajtimin deri në tregtim:
……
……
……
……

FURNIZUESI GRUPI I APROBIMIT

…… ( ) ( ) ( )

DEKLARATË KONFORMITETI

Unë i nënshkruari……përfaqësues i subjektit: ..... , me NUIS ..... me nr. licencë nr. . ..... …...., sot më datë ……..., deklaroj në përgjegjësinë time personale se materiali mbjellës bimor…… ..... i prodhuar nga ana ime është konform këtij specifikimi teknik:

1. Është i shoqëruar me certifikatën e origjinës nr. ……., datë ……
2. Është i shoqëruar me certifikatën fitosanitare nr. ……., datë ……..
3. Është i shoqëruar me rezultatin e analizës nr. ……., datë ……..
4. Specia ……
5. Varieteti ……
6. Riprodhimi ……....
7. Cilësia ……
8. Është i ambalazhuar në ……., me peshë …….
9. Është i etiketuar me etiketa të lëshuara nga …….

dhe i përket lotit nr. ……..

Lëshoj këtë deklaratë konfirmiteti komform ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 " Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor", neni 11, 12 dhe mbaj përgjegjësi për vërtetësinë e specifikimeve teknike të bëra në këtë deklaratë.

DEKLARUESI (……, më datë

……)

ETIKETA E PRODHUESIT

Emri i subjektit furnizues ……
Numri NUIS .....
Numri i licencës ……...
Vendi i prodhimit ……

Specia ……
Fuqia mbirëse ……
Data e analizës ……
Trajtimi (emri i pesticidit) ……
Data e paketimit ……
Pesha e njësisë së paketimit ……

ETIKETA E PRODHUESIT (Për farat foragjere të përziera)

Emri i subjektit furnizuesi ……
Numri NUIS ……
Numri i licencës ……
Vendi i prodhimit ……
Speciet (përbërësit) ……
Raporti i përbërësve në % ……
Fuqia mbirëse ……
Data e analizës ……
Trajtimi (emri i pesticidit) ……
Data e paketimit ……
Pesha e njësisë së paketimit ……

ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE FIDANËVE

ETIKETA ZYRTARE (për fara foragjere)

Nr. i serisë ……

Specia ……

Varieteti ……

Kategoria ……

Nr. lotit ……

Emri i subjektit prodhues ……

Vendi i prodhimit ……

Pesha neto e pakos ……

Data ……

Rianalizuar: PO / JO Data rianalizimit: .....

Trajtuar me pesticide ose substanca të tjera kimike: PO / JO

Emri i pesticidit ose i substancës: .....

ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE FIDANËVE

ETIKETA ZYRTARE (për farat foragjere të përziera)

Nr. i serisë ……..

Përqindja sipas komponentëve .....

Speciet ……

Varietetet ……

Kategoria ……

Nr. lotit ……...

Emri i subjektit prodhues ……

Vendi i prodhimit ……

Pesha neto e pakos ……

Data ……..

Rianalizuar: PO / JO Data rianalizimit: .....

Trajtuar me pesticide ose substanca të tjera kimike: PO / JO

Emri i pesticidit ose i substancës: .....

ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE FIDANËVE SEKTORI I CERTIFIKIMIT ZYRTAR

PROCESVERBAL MBI VERIFIKIMIN E SPECIFIKIMEVE TEKNIKE, DOKUMENTACIONIT DHE KONTROLLIN E CILËSISË SË FARËS

Në zbatim të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor", mes specialistëve të certifikimit zyrtar z.…… dhe furnizuesit…….

Sot më datë ……, mbahet ky procesverbal, për verifikimin e treguesve cilësor dhe dokumentacionin për farën e prodhuar si vijon:

1. Furnizuesi …… ..... , ka prodhuar farë të species ……. me këto tregues:

a) Varieteti ……..
b) Riprodhimi ……..
c) Viti i prodhimit …… .....
d) Kontingjenti ……..
e) Nr. i lotit ……
f) Etiketa me nr. serie …… .....

Dokumente që disponon:

a) Certifikatë origjine nr.……, datë.……

b) Certifikatë fitosanitare	nr.…….., datë……………..
c) Certifikatë analiza	nr.…….., datë……………..
d) Certifikatë OECD	nr.…….., datë……………..
e) Akt aprobimi	nr.…….., datë……………..
f) Deklaratë konfirmiteti	nr.…….., datë……………..
g) Procesverb. e kontrollit	nr.……., datë…………….,

Nga verifikimit i dokumenteve, si dhe nga rezultatet e analizave laboratorike rezulton se fara është e prodhuar në përputhje me specifikimet teknike. Prandaj duhet të pajiset me certifikatë zyrtare pasi subjekti të shlyej tarifën e certifikimit në shumën …………. lekë.

FURNIZUESI — SPECIALISTËT E CERTIFIKIMIT ZYRTAR

…………………………….. (…………………)(…………………)

MINISTRIA E BUJQËSISË USHQIMIT DHE MBROJTJES SË KONSUMATORIT
ENTI SHTETËROR I FARAVE DHE FIDANËVE
LABORATORI QENDROR I TESTIMIT TË FARAVE

Vula e laboratorit

FLETË ANALIZA E LOTIT TË FARËS

E LËSHUAR PËR APLIKANTIN PA PËRGJEGJËSINË E LABORATORIT
Emri i aplikantit

Specia Kultivari Kategoria Pesha e lotit etj.

INFORMACION

Laboratori i testimit	**Shtetëror**
Mostra e sjellë nga	Zyrtare
Nr. i lotit Natyra e certifikatës	
Vula e lotit	

Nr. i mbajtësve	**Data e mostrimit**	**Data e pranimit**	**Data e testimit**	**Numri i testit**

REZULTATI I ANALIZËS
Emri shkencor i species …………………………………………..

Pastërtia			Nr. Ditëve të testit	**Mbirja**					Lagështia %
% në peshë				ne %					
Farë e pastër	Lëndë inerte	Fara të tjera		Filiza normal	Fara të forta	Fara të freskëta	Fara anormale	Fara të vdekura	

Lloji i lëndës inerte……………..

Fara të tjera ……………………..

Përgjegjës i laboratorit

MINISTRIA E BUJQËSISË, USHQIMIT DHE MBROJTJES SË KONSUMATORIT
ENTI SHTETËROR I FARËRAVE DHE FIDANËVE AUTORITETI CERTIFIKUES

CERTIFIKATË ZYRTARE

PËR MATERIALIN MBJELLËS DHE SHUMËZUES BIMOR TË PRODHUAR NË VEND

/ FARËRA /

NR. _____ , DATË _ _____.

Në mbështetje të ligjit nr. 10 416, datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimore", neni 17 dhe 18, sektori i certifikimit zyrtar, pasi administroi dokumentacionin teknik të përcaktuar në nenin 15 dhe 16 të këtij ligji, dhe e vlerësoi atë të rregullt, lëshon këtë certifikatë zyrtare për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor, farë foragjere të prodhuar në vend, me të cilën konfirmon se:

Loti i farave të përziera prodhuar nga furnizuesi _____ , sipas procedurave teknike të përcaktuara, është pajisur me etiketën zyrtare të lëshuar nga ESHFF dhe ka të dhënat që vijon:

Speciet	…….…….…….…….…….…….……
Varietetet në %	…… .....
Kodi furnizuesit	…….…….…….…….…….…….……
Pesha e lotit	…….…….…….…….…….…….….
Lloji i njësisë së paketimit	…… .....
Pesha e njësisë së paketimit	…… .....
Numri i serisë të etiketës zyrtare	…… .....
Numri i analizës kontrollit, ESHFF	…… .....
Ngjyra e etiketës zyrtare	…… .....

SEKTORI I CERTIFIKIMIT ZYRTAR

PËRGJEGJËSI

Tiranë më**.....**

SHTOJCA VI
DOKUMENTACIONI I TESTIMIT TË FARAVE FORAGJERE

KËRKESË

ENTIT SHTETËROR TË FARAVE DHE FIDANËVE

PËR REGJISTRIMIN E VARIETETIT/ SPECIES OSE HIBRIDIT .....

Unë i nënshkruari _____ me cilësinë e krijuesit/prodhuesit/importuesit, kërkoj regjistrimin e varieteteve/specieve ose hibridit sipas kërkesave të ligjit nr. 10 416 datë 7.4.2011 "Për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor". (varietetit/specia ose hibridi).

Varieteti/hibridi rrjedh _____ (përmend prindërit që janë kryqëzuar ose sisteme të tjera të krijimit të tij). Në rastin e hibridit trego formulën e saktë duke theksuar nëse bëhet fjalë ose jo për hibride me formulë të thjeshtë.

Institucioni (ferma/ekonomia) ku mbahet varieteti i pastër ndodhet në qarkun _____ , komunën _____
(ose bashkinë) _____
fshatin _____
dhe nëse është importuar, ardhur nga _____
(shteti).

Unë i nënshkruari _____ deklaroj se për këtë varietet është /nuk është paraqitur, kërkesa për regjistrimin e tij në vendet e BE-së ose vende të tjera që zbatojnë skemat e testimit të cilat përputhen me kërkesat e këtij vendimi. Në rast se është paraqitur kërkesë për regjistrim, për varietetet ose hibridet e importuara përmend shtetin kuështë aplikuar për regjistrim. (shteti: _____).

Bashkëngjitur do të gjeni:

a) Përshkrimin e varietetit ose hibridit në skedën përkatëse;

b) Riprodhime fotografike ose fotografi të bimës ose pjesëve të saj që shërbejnë për identifikimin e saktë të varietetit/hibridit;

c) Rezultatet e provave eksperimentale të kryera në vendin tonë ose jashtë tij.

KËRKUESI (ADRESA) _____
Firma _____
Data _____

SASITË E KAMPIONIT TË FARËS PËR PROVA PËR TESTIM

A) Kultura bujqësore (foragjere):

1. Leguminoze shumëvjeçare 2 kg farë për 2 vjet rresht:
2. Leguminoze njëvjeçare 2 kg farë për 2 vjet rresht + 100 bishtaja për bizelen foragjere:
3. Graminoret 2 kg farë për 2 vjet rresht:
4. Kolza 15 kg farë për 2 vjet rresht:
5. Soja 5 kg farë për 2 vjet rresht:

SHTOJCA VII
BIMËT FORAGJERE PËR PRODHIM FARASH

Emërtimi latinisht	Emërtimi shqip
a) Poaceae (Gramineae)	**Graminoret**
Agrostis canina L.	Barimëza bisht qeni
Agrostis capillaris L	Barimëza Bisht qen, kokë kafenjta
Agrostis gigantea Roth	Barimëza helika kokëkuqe
Agrostis stolonifera L	Barimëza bisht qeni zvarritës
Alopecurus pratensis L	Pungaca e livadhit
Arrhenatherum elatius	Tërshërë e lartë shumëvjeçare
Bromus catharticus	Bromusi
Bromus sitchensis Trin	Bromusi i Alaskës
Cynodon dactylon	Krisja ose grëmi
Dactylis glomerata	Telishi lëmshor
Festuca arundinacea Schreber	Bishtpelëza si kallam
Festuca filiformis	Bishtpelëza e dhënëve me gjethe të lëmuara
Festuca ovina	Bishtpelëza e deleve
Festuca pratensis	Bishtpelëza e livadhit
Festuca rubra	Bishtpelëza e kuqe
Festuca trachyphylla	Bishtpelëza e drunjtë

Lolium multiflorum	Egjëra shumëlulëshe
Lolium perenne	Egjëra shumëvjeçare
Phalaris aquatica L.	Kokëmadhja falari ujor
Phleum nodosum L.	Fleumi me nyje ose nyjor
Phleum pratense L.	Fleumi i livadhit
Poa annua L.	Flokësi njëvjeçar
Poa nemoralis L.	Flokësi i pyjeve
Poa palustris L.	Flokësi i ligatinave moçalore
Poa pratensis L.	Flokësi i livadheve
Poa trivialis L.	Flokësi i zakonshëm
Trisetum flavescens (L.) P. Beauv.	Triseta e zbetë
b) Fabaceae (Leguminosae)	**Bishtajoret**
Galega orientalis Lam.	Bar qerbashi
Hedysarum coronarium L.	Sulla
Lotus corniculatus L.	Tërfili me brirë ose këmbë pule
Lupinus albus L.	Lupini i bardhë
Lupinus angustifolius L.	Lupini gjethengushtë
Lupinus luteus L.	Lupini i verdhë
Medicago lupulina L.	Jonxha lupulinë
Medicago sativa L.	Jonxha
Medicago × varia T. Martyn	Jonxha hibride e ranishtave
Medikago falcata	Jonxha me frutë drapër (shumëvjeçare)
Medikago polimorpha	Jonxha zvarritëse
Onobrychis viciifolia Scop.	Sainfoin
Pisum sativum L. (partim)	Bizelja
Trifolium alexandrinum L. Berseem,	Tërfili aleksandrin
Trifolium hybridum L.	Tërfili hibrid
Trifolium incarnatum L.	Tërfili i kuqërremtë ose i purpurt
Trifolium pratense L.	Tërfili i kuq i livadheve
Trifolium repens L.	Tërfili i bardhë rrëshqanor
Trifolium resupinatum L.	Tërfili persian, i përmbystë
Trigonella foenum-graecum L.	Trëndelina
Vicia faba L. (partim)	Batha
Vicia pannonica Crantz	Grashina e Panonisë

Lathyrus sativa L.	Koçkulla
Vicia villosa Roth,Vicia ervilia	Grashina me qime, urovi
c) Other species	**Specie të tjera**
Brassica napus L. var. napobrassica (L.)	Sinapi
Brassica oleracea L. convar. acephala (DC.)	Lakra e zakonshme
Phacelia tanacetifolia Benth.	Kambanorja blu
Raphanus sativus L. var. oleiformis Pers.	Rrepat ose rrënjoret tuberoze foragjere